

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

5.24 מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני

א. מטרת ההנחיה:

1. בהתאם להוראות סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי - מעצרים"), אחד התנאים למעצרו של נאשם עד תום ההליכים, הוא שבית המשפט נוכח כי "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם, פחותה".
ודוק, כל עוד לא הורשע הנאשם ולא נקבע כי עשה את מעשה העבירה, עומדת לזכותו חזקת החפות.
כלומר, מקום בו ניתן להגשים את מטרות המעצר מאחורי סורג ובריח על ידי שחרורו של הנאשם בערובה וקביעת תנאי שחרור (להלן: "חלופת מעצר") או על ידי מעצרו של הנאשם בפיקוח אלקטרוני, בתנאים שפגיעתם בחירותו של הנאשם תהא פחותה, על התובע להסכים לשחרורו של הנאשם באותם תנאים או להסכים למעצרו של הנאשם בפיקוח אלקטרוני.
לפיכך, משהשתכנע תובע, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של הנאשם וכי קיימת עילת מעצר בעניינו, על התובע לבחון, בטרם הגשת הבקשה למעצר, בראש ובראשונה האם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור לחלופת מעצר, ואם לא, בשלב הבא על התובע לבחון האם ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני, תחת מעצרו מאחורי סורג ובריח. גם מקום בו שוכנע תובע כי ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בתנאים, על התובע לבחון מראש אילו תנאים הם אלה שיגשימו את מטרת המעצר והאם ניתן להסתפק בתנאים מקלים [כך לעניין פיקוח אנושי, מעצר בית מלא, הרחקה וכדומה; ור' גם הנחיית פרקליט המדינה 5.2 "חלופות למעצר עד תום ההליכים"].
ברי כי במקרים שבהם עילות המעצר הינן מוחלטות, תנוע נקודת האיזון לעבר זכותו של הנאשם לחירות, וניתן יהיה להסכים לשחרורו בערובה בלבד או בליווי תנאי שחרור או ללא תנאים כלל.
2. מטרתה של הנחיה זו היא ליצור מדיניות תביעה סדורה ואחידה בתחום המעצרים, ובכלל זה בחינת המקרים המתאימים, שבהם תיזום התביעה הגשת בקשות לשחרור בערובה וקביעת תנאי שחרור או למעצר בפיקוח אלקטרוני, לצורך הגברת השימוש בכלים אלה.
3. כידוע, במצב הדברים הקיים, עיקר הבקשות המוגשות על ידי התביעה מוגשות כבקשות למעצר עד לתום ההליכים, ובית המשפט הוא זה שלרוב מתווה, במסגרת החלטתו הסופית, את המקרים בהם ייעצר נאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני או ישוחרר בערובה עם תנאי שחרור.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

4. הנחיה זו תפרט רשימה של שיקולים וקריטריונים שעל התובע לשקול **מראש**, בעת הגשת הבקשה למעצר עד תום ההליכים, האם יש מקום לעמוד על מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו מאחורי סורג ובריח, או שניתן להסתפק בבקשה לשחרורו לחלופת מעצר או למעצרו בפיקוח אלקטרוני. מטבע הדברים אין מדובר ברשימה סגורה לאור אופי ההליך הפלילי וייחודו של כל מקרה.

5. גיבוש מדיניות זו נועד לקדם שתי תכליות:

האחת, איתור יזום של המקרים בהם ניתן להשיג את תכליות המעצר באמצעים שפגיעתם בחירות הנאשם פחותה, באופן שאינו מחייב את מעצרו מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים;

השנייה, מעורבות מוגברת של התביעה הכללית בעיצוב המדיניות המשפטית הנוגעת לשאלת מעצרו של אדם, תוך בחינה מעמיקה של המקרים המחייבים מעצר מאחורי סורג ובריח אל מול הסתפקות באלטרנטיבות אחרות.

6. עיצוב מדיניות התביעה תחייב איתור מראש של אותם התיקים, שבהם – **בהינתן קיומם של התנאים שיאפשרו להשיג את תכלית המעצר בדרך אחרת** – ניתן יהיה להסתפק בבקשה לנקוט באמצעי החלופי שאינו כולל את מעצר הנאשם מאחורי סורג ובריח.

7. בנוסף, מעבר לאיתור התיקים הללו, נכון להבהיר מראש – הן לבית המשפט והן לסנגוריה – כי בתיקים אלה, **ככל שהתנאים יאפשרו זאת**, תסכים התביעה להסתפק באותו אמצעי חלופי.

8. ודוק, מטבע הדברים, במקרים בהם קמה עילת מעצר, גם במקרים שאותרו על ידי התביעה מראש ככאלה שמאפשרים שלא לעצור את הנאשם מאחורי סורג ובריח, הרי שככלל, עד קבלת תסקיר והמלצת שירות המבחן, ככל שתסקיר כזה נדרש,¹ ובחינה פרטנית ומעמיקה של האמצעים החלופיים למעצר מאחורי סורג ובריח, לא תוכל התביעה ליתן את הסכמתה לאמצעי המוצע חלף מעצר. בכלל זה, על התובע לבחון את טיב הערבים, המפקחים, היכולת הטכנית להחליט לעצור את הנאשם בפיקוח אלקטרוני, עמדת נפגעי עבירה ביחס לחלופה וכל כיוצ"ב.

אשר על כן, ככלל, באותם מקרים, תוגש ע"י התביעה הכללית בקשה שכותרתה היא בקשה לעצור את הנאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו; אך במסגרת פירוט הדברים, יובהר כי

¹ אם הנתונים המצויים בפני התביעה מלמדים מראש כי המעשה והעושה הם כאלה שניתן להסתפק בחלופת המעצר המוצעת כדי להגשים את מטרות המעצר, אזי ניתן לוותר על קבלת תסקיר (ר' בש"פ 27/15 **עלי יונס נ' מדינת ישראל** (15.1.15)).

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

בהינתן שיסתבר שאכן ניתן להסתפק באמצעי חלופי, כמפורט לעיל, כי אז תסכים התביעה להסתפק באותו אמצעי ולא תעמוד על מעצר מאחורי סורג וברית.

ב. המסגרת הנורמטיבית של מעצר בפיקוח אלקטרוני:

9. בפתח הדברים יצוין, כי הנחיית המחוקק היא כי רק אם לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור לחלופה, ניתן יהיה לבחון מעצר בפיקוח אלקטרוני (סעיף 22ב(א) לחוק סדר הדין הפלילי – מעצרים). בהתאם, על התובע לבחון תחילה האם לא ניתן להסתפק בשחרור בערובה, בליווי תנאי שחרור או ללא תנאים, על מנת להשיג את מטרת המעצר. רק אם הדבר אינו אפשרי, תיבחן על ידו האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני.

10. בית המשפט רשאי להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני בהתקיים שני התנאים הבאים²:

- (1) הנאשם נתן הסכמתו לכך;
- (2) בית המשפט מצא כי מעצר בפיקוח אלקטרוני יאפשר את השגת תכלית המעצר לאחר ששקל, בין היתר, את חומרת העבירה, עברו הפלילי של הנאשם, ועמידתו בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני בעבר.

11. בשונה ממעמדו בעבר של הפיקוח האלקטרוני שהיווה "חלופת מעצר", הרי מאז תיקון החוק, מהווה הפיקוח האלקטרוני סוג של "מעצר". בהתייחסו למהותו, תכליותיו ומגבלותיו של סימן ג' 1 לחוק סדר הדין הפלילי – מעצרים, קבע בית המשפט העליון כדלקמן:

"מטרתה של תכנית הפיקוח האלקטרוני במתכונתה הנוכחית היא לשמש אמצעי מעצר נוסף לעצורים אשר מפאת מסוכנותם, לא ניתן היה לשחררם לחלופה שיהא בה כדי לאיין מסוכנות זו. הוראה על מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני מצמצמת את נזקי המעצר בקרב עצורים אלה שכן היא מאפשרת להם לשהות עד כמה שניתן בסביבתם הטבעית, תוך שנוצרת עקב כך הקלה במצוקת המקום הקיימת במתקני המעצר של שירות בתי הסוהר ואף חיסכון תקציבי. ואולם, מובן כי מתכונת הפיקוח האלקטרוני מותנית בכך שבית המשפט שוכנע כי יש באמצעי פיקוח זה, כשהוא נלווה מטבע הדברים לתנאים מגבילים אחרים, כדי

² גם בהתקיים התנאים, לשם החלטה על מעצר בפיקוח אלקטרוני, על בית המשפט לקבל ממנהל הפיקוח האלקטרוני דיווח בדבר היתכנות הפיקוח כמפורט בסעיף 22ב(ג) לחוק סדר הדין הפלילי – מעצרים.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

להבטיח את תכלית המעצר בנסיבות העניין... וזאת על רקע מכלול שיקולים ובהם מאפייניו של הנאשם, מסוכנותו הפוטנציאלית וסיכויי עמידתו בתנאי תכנית הפיקוח אל מול החשש מפני הפרת תכנית הפיקוח על ידו".³

על פי מהותו, המעצר בפיקוח אלקטרוני מתריע על הפרת תנאי המעצר אך הוא אינו מונע את ההפרה מבעוד מועד.⁴

12. סעיף 22(ב) (לחוק סדר הדין הפלילי – מעצרים קובע שורה של עבירות שאם מצא בית המשפט כי יש לעצור את הנאשם בגין, לא יוטל מעצר בפיקוח אלקטרוני, אלא אם שוכנע בית המשפט "מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם, ובכלל זה היותו של הנאשם קטין", ניתן בכל זאת להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני.⁵ העבירות בגין לא ניתן, ככלל, להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני הן העבירות המקימות "חזקת מסוכנות" (המנויות בסעיף 21(א)(ג) לחוק סדר הדין הפלילי - מעצרים);⁶ עבירות שעניינן בריחה ממשמורת (סעיפים 257, 258 ו-259 לחוק העונשין התשל"ז – 1977; עבירה לפי סעיף 12 לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 ועבירה לפי סעיפים 2-4 לחוק המאבק באירגוני פשיעה, תשס"ג-2003.

13. **חובת תסקיר** : ככל שבית המשפט סבור שמתקיימים הטעמים המיוחדים בגינם ניתן לשקול מעצר בפיקוח אלקטרוני, בעבירות המנויות בסעיף 22(ב) לחוק סדר הדין הפלילי - מעצרים, עליו להורות על קבלת תסקיר שירות המבחן, טרם קבלת ההחלטה. כך גם מקום בו מדובר בנאשם שנאסר או נעצר בעבר (סעיף 22(ב)). אלא אם ישנם טעמים חריגים המאפשרים סטייה מכלל זה.

14. **פיקוח אנושי** : יודגש, כי בית המשפט העליון קבע, בהרכב תלתא, כי לבית המשפט אין סמכות להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני ללא מפקח אנושי. זאת, לאור לשון החוק, תכליתו וההיסטוריה החקיקתית של החוק.⁷

³ בש"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני (10.8.2015), פס' 12.

⁴ בש"פ 5364/17 מדינת ישראל נגד סיסאי אינאו (17.8.17) פסקה 19, ניתן בהרכב תלתא (להלן: "הלכת אינאו").

⁵ ר' דוגמאות בסעיף 20 להנחיה זו.

⁶ עבירה שדינה מיתה או מאסר עולם; עבירת בטחון כאמור בסעיף 35(ב); עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973, למעט עבירה הנוגעת לשימוש בסם או להחזקת סם לשימוש עצמי; עבירה שנעשתה באלימות חמורה או באכזריות או תוך שימוש בנשק קר או חם; עבירת אלימות בבן משפחה כמשמעותו בחוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א-1991.

⁷ הלכת אינאו, פסקה 22.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

15. **הפרה של תנאי המעצר** : כשעצור בפיקוח אלקטרוני מפר את תנאי המעצר, נבחנת הפסקתו של המעצר בפיקוח אלקטרוני על ידי ממונה על הפיקוח האלקטרוני בשב"ס (להלן: "**הממונה**"), והשבתו של העצור אל מאחורי סורג וברית, זאת בהתאם לסעיף 22 לחוק סדר הדין הפלילי – מעצרים.⁸

סעיף זה מסדיר את סמכות הממונה להורות על הפסקת המעצר בפיקוח אלקטרוני, את התנאים לכך ואת מנגנון הביקורת השיפוטית על החלטה זו.⁹ בית המשפט יבחן את החלטת הממונה ויהיה רשאי להותירה על כנה, לבטלה, או להורות על המשך החזקתו של העצור במעצר בפיקוח אלקטרוני, בתנאים שיקבע.

16. כאמור לעיל, בהנחיה זו יפורטו, בין היתר, גם השיקולים שיש לשקול ביחס לשימוש במעצר בפיקוח אלקטרוני.

ג. מדיניות התביעה:

17. בעת בחינת העילות והנסיבות הנוגעות לשאלת מעצרו של נאשם עד תום ההליכים, ושקילת האמצעים בהם ניתן וראוי לנקוט כדי להשיג את תכליות המעצר, ועל מנת להכריע האם יש הכרח לעמוד על מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים, או שמא ניתן להסתפק בשחרורו לחלופת מעצר, או במעצרו בפיקוח אלקטרוני, תחת מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג וברית, ייתן התובע את דעתו למכלול נסיבות העניין, ובכלל זאת:

18. **שיקולים הקשורים בעילת המעצר, בעבירות שביצע הנאשם ובנסיבות ביצוען**:

א. סוגה ועוצמתה של עילת המעצר העומדת נגד הנאשם והאם זו מחייבת דווקא את מעצרו מאחורי סורג וברית או שניתן להסתפק באמצעי שפגיעתו פחותה, קרי: שחרור בערובה בלבד או בליווי תנאי שחרור או ללא תנאים כלל, או מעצר בפיקוח אלקטרוני;

ב. האם טיבן של העבירות המיוחסות לנאשם, ונסיבות ביצוען, מחייבות את מעצרו מאחורי סורג וברית, או שניתן להסתפק באמצעי שחומרתו פחותה;

⁸ בש"פ 2287/20 **ראפת עבאס נ' מדינת ישראל** (31.3.2020).

⁹ ביקורת "אוטומטית" על ידי בית המשפט שהורה מלכתחילה על המעצר בפיקוח אלקטרוני, ללא צורך מצד הנאשם לזיום בקשה - בגיר יובא בפני בית המשפט בפרק זמן של עד שלושה ימים ממועד ההחלטה, קטין יובא בפני בית המשפט בפרק זמן של עד 36 שעות ממועד ההחלטה.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

ג. האם העבירות המיוחסות לנאשם הינן כאלה אשר ניתן לבצען גם בתנאי שחרור בערובה [כגון, "מעצר בית"] או מעצר בפיקוח אלקטרוני, ללא צורך לצאת מהבית; או שנדרשת יציאה מהבית לשם ביצוען;

ד. אף אם מדובר בעבירות שבוצעו בנסיבות המקימות עילת מעצר מאחורי סורג ובריה, לעולם יש לבחון אם מתקיימים טעמים מיוחדים, הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה, או לנסיבות מיוחדות של הנאשם, המאפשרים בכל זאת את השמתו במעצר בפיקוח אלקטרוני (ר' דוגמאות בסעיף 20 להלן);¹⁰

ה. ככל שלא ניתן לאיין את הסיכון לשלומם ובטחונם של נפגע העבירה, יימנע התובע מלהסכים לשחרור לחלופת מעצר או למעצר בפיקוח אלקטרוני ובמקרים המתאימים יבקש התובע כי שירות המבחן יערוך תסקיר מעצר במסגרתו יבחן את עמדת נפגע העבירה ואת מידת הסיכון הנשקף לו משחרורו של הנאשם לחלופת מעצר או ממעצרו בפיקוח אלקטרוני. כמו כן, יש לבחון האם שחרור הנאשם ממעצר מאחורי סורג ובריה עלול להשפיע באופן שלילי על נפגע העבירה, באופן שיש בו כדי להצדיק את הותרת הנאשם במעצר. הדברים נכונים גם מקום בו השחרור עלול להשפיע על יכולתו של נפגע העבירה למסור עדות מלאה וחופשית.¹¹ לעניין זה ראו את השיקולים המפורטים בפסקה 7 להנחיית פרקליט המדינה 14.7.

19. שיקולים הקשורים באפשרות מתן אמון בנאשם :

- א. עברו הפלילי של הנאשם;
- ב. התנהלות קודמת של הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני או בשעה שהיה בתנאי שחרור בערובה;
- ג. מאפייניו האישיים של הנאשם כפי שאלה עולים מנסיבות ביצוע העבירות המיוחסות לו;

¹⁰ בש"פ 2472/16 ישי זיתוני נ' מדינת ישראל (3.4.2016); בש"פ 3530/16 תאמר אזברגה נ' מדינת ישראל (16.5.2016);

בש"פ 6303/15 אקל יבלטל נ' מדינת ישראל (25.9.2015); בש"פ 8155/15 גיא קלר נ' מדינת ישראל (9.12.2015).

¹¹ ר' בש"פ 4196/21 מדינת ישראל נ' פלוני (21.6.21) והפסיקה אליה מפנה כב' השופט עמית בפס' 6.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

ד. האם קיים בעניינו של הנאשם חשש ממשי מפני הימלטות מן הדין.

20. שיקולים הקשורים בסוג העבירות בהן מואשם הנאשם :

ככלל, על תובע לגבש את עמדתו על פי הרכיבים של מהות המעשים ומיהות העושה שפורטו לעיל. בנוסף לשיקולים אלה, ולצד, ניתן לשקול להסתפק בשחרור לחלופת מעצר, או במעצר בפיקוח אלקטרוני תחת מעצר מאחורי סורג ובריא, בסוגי העבירות הבאות:

א. עבירות אשר יש הכרח ביציאה מן הבית לשם ביצוען ומנגד פוטנציאל הסיכון לשוב ולבצע את העבירות תחת תנאי שחרור בערובה [כגון "מעצר בית"] או מעצר בפיקוח אלקטרוני אינו גבוה, ונתוניו של הנאשם מלמדים כי ניתן לתת בו אמון. לדוגמא, עבירות הנוגעות למעבדות סמים בהיקף לא גדול כאשר נסיבות התיק אינן מלמדות על יכולת לבצע את העבירות מרחוק; או אזרח ישראלי שתפקד כבלדר סמים מחו"ל, ללא מעורבות בתכנון ייבוא הסמים עצמו. יצוין כי בכל הנוגע למעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות סמים, הנסיבות המתוארות בסעיף זה יכולות להיכנס לגדר הטעמים המיוחדים המצדיקים מעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירה זו.

ב. עבירות אלימות אשר בוצעו כלפי קורבן או קרובות ספציפיים, על רקע קונקרטי, מוגדר ומצומצם, ושנסיבות ביצוען, תכנון ועוצמת הכוונה לפגוע בקורבן העבירה, אינן מלמדות על מסוכנות כללית או על מסוכנות גבוהה לפגיעה בקורבן או בקרובות הספציפיים על ידי הנאשם, ומקום השחרור בערובה או מקום המעצר בפיקוח המוצע נמצא במרחק גאוגרפי רב מנפגע העבירה, והפיקוח האנושי מספק (ככל שיש צורך בהרחקה ובפיקוח כדי להשיג את מטרות המעצר).

עם זאת, ככלל, בעבירות אלימות במשפחה שאינן ברף חומרה נמוך, יש לבחון בזהירות רבה אם ניתן להסתפק באמצעי שאינו מעצר מאחורי סורג ובריא [וראו לעניין זה הנחיית פרקליט המדינה 5.18 "מעצר עד תום ההליכים בעבירות מין ואלימות בתוך המשפחה"];

ג. עבירות רכוש ועבירות כלכליות, גם אם בדרגת חומרה משמעותית, ובלבד שנסיבות ביצוע העבירות אינן מלמדות על מסוכנות גבוהה שאינה מאפשרת להסתפק בתחליף למעצר מאחורי סורג ובריא (כגון: עבירות ברמת תחכום גבוהה, עבירות בהיקף חריג, עבירות שנעשו לאורך תקופה ממושכת או עבירות שפוגעות בצורה קשה בביטחון הציבור ושלומו);

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

ד. עבירות תעבורה, למעט כאלה שנוספות ביצוען מלמדות על רמת סיכון גבוהה הנשקפת מהנאשם, שלא ניתן לנטרלה בדרך חלופית למעצר מאחורי סורג ובריא, כגון מקום בו לעבירות התעבורה נלוו עבירות נוספות דוגמת שיבוש מהלכי משפט ו/או העלמת ראיות; או במצב בו עבירות התעבורה בעצמן מלמדות על רמת מסוכנות חריגה, כגון נסיעה פרועה, במצב של שכרות או השפעת סמים, תוך זלזול בוטה ויוצא דופן בחוקי התעבורה;

21. שיקולים הקשורים בעמדת שירות המבחן ובטיב המפקחים המוצעים:

בעת בחינת התאמתו של הנאשם לחלופת מעצר או למעצר בפיקוח אלקטרוני, וככל שגורם בתיק תסקיר של שירות המבחן (ראו ה"ש 1 לעיל), ייתן התובע את דעתו, בין היתר, לאלה:

- א. מאפייני הנאשם כפי שהם עולים מתסקיר שירות המבחן, ובכלל זאת גם מאפיינים המלמדים על השלכות המעצר עליו (כגון: גילו, מצבו הבריאותי והנפשי, מוגבלויות עימן הוא מתמודד וכדומה);
- ב. עמדת שירות המבחן מקום בו התקבל תסקיר מעצר;
- ג. קיומם של הליכי טיפול ושיקום ומידת הפחתת המסוכנות הגלומה בהם; ובכלל זה, בחינת התאמת הנאשם להשתלבות בהליך של בית המשפט הקהילתי.¹²
- ד. טיב המפקחים המוצעים;
- ה. עמדת נפגע העבירה ביחס לחלופת המעצר המוצעת או למעצר בפיקוח אלקטרוני.

22. כבר בעת הגשת הבקשה למעצר עד תום ההליכים, ישקול התובע את הרכיבים המפורטים לעיל (למעט אלה המנויים בסעיף 21, אשר עדיין לא ידועים בשלב הגשת הבקשה), ויבחן האם יש ביכולתו, על בסיס הנתונים הקיימים בידיו, ואף ללא או טרם קבלת תסקיר שירות המבחן, לבקש - יחד עם הבקשה למעצר עד תום ההליכים - לבחון אפשרות להסתפק בשחרור לחלופת מעצר או במעצר בפיקוח אלקטרוני.

23. במקרים בהם הוחלט כי ניתן וראוי לבחון את האפשרות שהנאשם לא ייעצר מאחורי סורג ובריא, אלא ניתן יהיה להסתפק בחלופת מעצר או במעצר בפיקוח אלקטרוני, בכפוף לנתונים שיעלו מתסקיר שירות המבחן ומיתר נסיבות העניין – יבהיר התובע כי התביעה נכונה לבחון את אחת מהאפשרויות הנ"ל, וכי עמדתה תגובש באופן סופי לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן ובחינת מכלול נסיבות העניין.

¹² ר' סעיפים 220 – 222 כא לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

24. ככל שהוחלט שיש מקום לבחון מעצר בפיקוח אלקטרוני, יציין התובע כי הבקשה היא בכפוף לסעיף 22ב(ג) לחוק סדר הדין הפלילי - מעצרים, אשר קובע כי טרם קבלת החלטה על מעצר בפיקוח אלקטרוני, על בית המשפט לקבל דיווח ממנהל היחידה לפיקוח אלקטרוני (בין היתר, בנוגע למכסת המפוקחים והאם מקום הפיקוח המוצע ואמצעי התקשורת בו מאפשרים פיקוח אלקטרוני), וכן בכפוף לחקירת מפקחים.

25. לאחר קבלת חוות דעת מנהל היחידה לפיקוח אלקטרוני, יבחן התובע את מקום הפיקוח המוצע – למשל, האם מדובר בדירה תחומה, או במוסד המשתרע על שטח ניכר או מספר קומות, שאז ייתכן שהפיקוח האלקטרוני אינו מהווה אמצעי אפקטיבי.

26. הבהרה כאמור, בדבר הנכונות לבחון אפשרות להסתפק בחלופת מעצר או במעצר בפיקוח אלקטרוני, תופיע כבר בנוסח הבקשה בכתב שתוגש לבית המשפט, שעניינה בקשה לעצור את הנאשם עד תום ההליכים נגדו.

הבהרה זו תופיע בסוף הנימוקים המצדיקים את מעצרו של הנאשם, והיא תנוסח באופן הבא, בהתאם לאפשרויות השונות שעל הפרק, לפי ההכרעה שהתקבלה עובר להגשת הבקשה:

א. שחרור לחלופת מעצר:

"על אף האמור לעיל, תשקול המבקשת ליתן הסכמתה לשחרורו של המשיב בערובה וקביעת תנאי שחרור הולמים, וזאת בתנאי שהמשיב יתחייב לעמוד בתנאים שלהלן [יש לפרט], וככל שיציע מפקחים אשר ייבחנו על-ידי בית המשפט באופן בלתי אמצעי ויימצאו ראויים [ככל שיש צורך בתנאים או במפקחים כדי להשיג את מטרות המעצר], והכל באופן שיהיה בו כדי להפחית באופן משמעותי ממסוכנותו".

ב. שחרור לחלופת מעצר, בכפוף לתסקיר:

"על אף האמור לעיל, תשקול המבקשת ליתן הסכמתה לשחרורו של המשיב בערובה וקביעת תנאי שחרור הולמים, וזאת ככל ששירות המבחן ימצא שיש בשחרורו של המשיב בתנאים שונים [כגון, איסור יציאה מהבית, הרחקה מנפגע העבירה וכדומה], כדי להפחית באופן משמעותי ממסוכנותו, וכן ככל שהמשיב יציע מקום מתאים לחלופה וכן מפקחים שייבחנו על-ידי בית המשפט באופן בלתי אמצעי ועל ידי שירות המבחן ויימצאו ראויים [ככל שיש צורך במפקחים כדי להשיג את מטרות המעצר]. יודגש, כי אין בהמלצת שירות המבחן כדי ללמד בהכרח על עמדת המבקשת כפי שזו תתגבש לאור מכלול הנסיבות".

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

ג. מעצר בפיקוח אלקטרוני:

"על אף האמור לעיל, תשקול המבקשת ליתן הסכמתה למעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני, וזאת ככל שהמשיב יציע מקום מתאים למעצרו בפיקוח (כזה שיימצא מתאים גם במסגרת דיווח של מנהל היחידה לפיקוח אלקטרוני, כמפורט בסעיף 22ב(ג) לחוק) וכן יציע מפקחים שייבחנו על-ידי בית המשפט באופן בלתי אמצעי וימצאו ראויים".

ד. מעצר בפיקוח אלקטרוני, בכפוף לתסקיר:

"על אף האמור לעיל, תשקול המבקשת ליתן הסכמתה למעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני, וזאת ככל ששירות המבחן ימצא שיש במעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני כדי להפחית באופן משמעותי ממסוכנותו, וכן ככל שהמשיב יציע מקום מתאים למעצרו בפיקוח (כזה שיימצא מתאים גם במסגרת דיווח של מנהל היחידה לפיקוח אלקטרוני, כמפורט בסעיף 22ב(ג) לחוק) וכן יציע מפקחים שייבחנו על-ידי בית המשפט באופן בלתי אמצעי ועל ידי שירות המבחן וימצאו ראויים. יודגש, כי אין בהמלצת שירות המבחן כדי ללמד בהכרח על עמדת המבקשת כפי שזו תתגבש לאור מכלול הנסיבות".

בחינה מחודשת של עמדת התביעה ביחס לשאלת מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריה:

27. ככל שעמדת התביעה, בעת הגשת כתב האישום, הייתה למעצר עד תום ההליכים, או ככל שבית משפט החליט על מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריה, יבחן התובע בנקודות שונות לאורך הליך המעצר את עמדתו בדבר הצורך בהמשך מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריה, ואת השאלה האם אירעו התפתחויות במהלך ההליך אשר מצדיקות מתן הסכמה לשחרור לחלופת מעצר או למעצר בפיקוח אלקטרוני. כך לדוגמא, אם התקבלה החלטת בית משפט בדבר חולשה בראיות, או לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן המלמד על ירידה בעוצמת עילת המעצר, או לאחר שנפגע העבירה סיים למסור עדותו, במקרה שבית המשפט התייחס לכך בהחלטת המעצר, וכן בחלוף תשעת חודשי המעצר הראשונים ובבקשות המשך להארכות מעצר. במיוחד נכונים הדברים במקרים בהם אין צפי לתחילת שמיעת הראיות או כשניהול המשפט מתארך באופן משמעותי. בהקשר זה ישקול התובע אף את המסוכנות הנשקפת לנפגע העבירה באותו שלב.

28. בנוסף, על התובע להקפיד שאורך תקופת המעצר בה שוהה הנאשם, לא יעלה על התקופה המחייבת מעצר שכזה, הכל בהתאם להיקף התיק ומורכבותו, הענישה הצפויה לנאשם להערכת התובע, כמו גם לעילת המעצר. במקרים בהם יסתבר שאפשר שאין התאמה בין תקופת המעצר

הנחיות פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 5.24 - מדיניות התביעה בעניין הגשת בקשות למעצר עד תום ההליכים ובחינת מתן הסכמה לשחרור בערובה ותנאי שחרור (חלופת מעצר) או למעצר בפיקוח אלקטרוני	
כ"ג בתשרי תשפ"ג, 18 באוקטובר 2022	

לבין נסיבות התיק ועילת המעצר, תשקול התביעה אם יש מקום לבחון בקשה לשחרורו של הנאשם מהמעצר בו הוא נתון, והשמתו באמצעי שפגיעתו פחותה.

29. יודגש, כי אף אם החליטה התביעה כי אין הכרח לעצור את הנאשם מאחורי סורג ובריח דווקא, ואף אם הנאשם שוחרר כבר ממעצרו לאחת מהחלופות הנזכרות במסמך זה, אין בכך כדי להגביל את עמדת התביעה בהמשך ההליכים, ככל שיהיה שינוי נסיבות, באופן שיצדיק את שינוי העמדה ואף יוביל להצגת עמדה לפיה יש מקום לעצור את הנאשם מאחורי סורג ובריח.

קטינים:

30. הוראות הנחיה זו יחולו, וביתר שאת, על נאשמים קטינים, בשים לב להוראת סעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א 1971, ותוך מתן משקל לדגשיה:

"לא יוחלט על מעצרו של קטין אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו פחותה, והמעצר יהיה לפרק הזמן הקצר ביותר הנדרש לשם השגת המטרה האמורה כאמור. בקבלת החלטה על מעצרו של קטין, יובאו בחשבון גילו והשפעת המעצר על שלומו הגופני והנפשי ועל התפתחותו".

31. לשיקולים הנוגעים לגילו של הקטין ולהשפעת המעצר על שלומו והתפתחותו, עליהם הורה המחוקק כאמור, ייתן התובע משקל ממשי, לצד יתר השיקולים המנויים בהנחיה זו.

32. ככלל, טרם גיבוש עמדתו הסופית למעצר, ימתין התובע לתסקיר שירות המבחן לנוער ולהמלצותיו. בתוך כך, יבחן התובע את החלופה המוצעת. ככל שמדובר בחלופה מוסדית, יש לבחון את מידת המענה שהיא נותנת לתכליות המעצר, להבדיל מתכליות שיקום ארוכות טווח, הרלוונטיות לשלב העונש.

33. ויודגש, אף כי לשיקולי הטיפול והשיקום משקל משמעותי בעניינם של קטינים, תכליותיו של הליך המעצר הינן עצמאיות ונפרדות. ככל שחלופת המעצר המוצעת הינה מסגרת ארוכת טווח שמטרתה שיקומו של הקטין, ייתן התובע דעתו על השלכות שילובו של הקטין במסגרת זו על שלב העונש, היה ואכן הקטין משתלב בה באופן מוצלח. במקרים החמורים ביותר, בהם עמדת התביעה לעונש הינה מאסר מאחורי סורג ובריח, וככל שאכן נשקלת הסכמה לחלופה במסגרת ארוכת טווח כאמור, יציין זאת התובע באופן מפורש טרם מתן הסכמתו לחלופה, בכתב ובעל פה.